

Képviselőházi vita 1866-ból: Sebestény László és képviselőtársainak véleménye a losonci választások tisztaságáról

A Habsburg-birodalom politikai vonalvezetésében, 1865-ben egy fordulat kimmunkálása kezdődött meg. Anton Schmerling provizóriumának felszámolása és Richard Belcredi kormányának hivatalba lépése azonban a gyakorlatban még mindig azt jelentette, hogy Bécs abszolutista eszközökkel fogott hozzá az alkotmányos rendszer bevezetéséhez. Ennek személyi következményei is voltak: magyar udvari főkancellárnak Mailáth Györgyöt (Pozsony, 1818. dec. 3. – Budapest, 1883. márc. 29-én gyilkosság áldozata lett), a Helytartótanács elnökének a kir. főtárnokmestert, a szintén konzervatív aulikus magyar főurat, báró Sennyey Pált (Buda, 1824. ápr. 24. – Budapest, 1888. jan. 3.) nevezte ki az uralkodó. Az 1865 szeptemberében kibocsátott uralkodói manifesztum felfüggesztette a birodalmi centralizációt szolgáló 1861-es Februári Pátenst és szüneteltette a Birodalmi Tanács (Reichsrat) működését, s lehetővé tette, hogy a birodalom tartománygyűléseit (Landtag) összehívhassák.

Így került sor – 1865. december 10-re meghirdetve – a magyar országgyűlés összehívására. Az önkényuralmi módszerek azonban még mindig tovább éltek (e téren a sajtó működésének szabályozása sem volt kivétel). Továbbra is érvényben voltak az 1852-ben bevezetett sajtórendszabályok, a szigorú cenzúra. Emellett a hatalom a megyei önkormányzatok választások útján való újraélesztésétől is elzárkózott. A mérsékelt politikai lépések taktikusa, Deák Ferenc és köre számára ez komoly politikai akadályt jelentett, különösen a választásokat lebonyolító ún. középponti választmányok tagjainak hatósági kinevezését kifogásolták. Végül elérték azt a „kompromisszum”-os megoldást, hogy a karhatalmi felügyelet mellett, egyszeri alkalomra összeülhettek a megyei közgyűlések, de politikai vitát nem folytathattak.

Érdekes elvi tanulságokkal szolgál a losonci (a történeti Nógrád vármegye) választókerületben lefolytatott országgyűlési választás 1865-ben, ahol a provizórium idején kinevezett főispán, gróf Forgách Imre által támogatott gróf Czebrián László szerezte meg a mandátumot. (A parlamenti jegyzőkönyv mindenhol következetesen cz-vel írja nevét, valójában spanyol eredetű család sarja volt.)

Czebrián László édesapja, Antal gróf cs. és kir. kamarás, vezérőrnagy volt az osztrák császári hadseregben. László Füleken született 1801. október 11-én. A Cebrian-Figuerollas-családból Antal és gyermekei az 1827. XLII. tc. alapján „honfiúsítottak”. Czebrián László elvégezte a katonai akadémiát, azonban a kapitányi rendfokozatot elérve leszerelt. Kis-Szalatnyán (ma Szlovák Köztársaság) telepedett le, a vármegyei közéletbe bekapcsolódott. 1861-ben tagja lett az Országgyűlés Főrendi Házának, és 1865-ben választották meg a losonci választókerületben országgyűlési képviselőnek, és ebből származott a parlamenti vita. A kisebbségben

maradt Kubinyi Ferenc párthíveivel ugyanis petíciót nyújtott be, vagyis panaszt tett – állításuk szerint – a hatóságok tisztviselői által gyakorolt törvénytelen nyomás-gyakorlás, az akkori szóhasználat szerint presszió miatt.

Kubinyi Ferenc nevezetes személyiség volt, a Losonc melletti kis faluban, Videfalván született, nemesi, evangélikus családban. (Ferenc öccse, Ágoston pályája csúcsát akkor érte el, amikor 1843 és 1869. között a Nemzeti Múzeum igazgatója volt.) Ferenc 1819-ben befejezte jogi tanulmányait Pesten, majd két éves jurátuskodás után a pesti Királyi Ítéltáblánál lett jegyző. Az országos politikába az 1825–27-es első reformkori országgyűlés tett számára betekintést, amikor két ideiglenesen távol levő követ megbízásából kísérte figyelemmel az országgyűlés eseményeit. Az országgyűlés berekesztése után Pest vármegyében lett jegyző, retorikai tehetségét József főherceg is nagyra értékelte. Szülőföldje haza vonzotta, 1828. október 8-án losonci főszolgabíró lett, e tisztében 1842-ben is megerősítették. Országgyűlési követnek először az 1832/36-os országgyűlésre delegálták Prónay János helyett, aki összekülönbözött József nádorral, a Lánchíd építését illetően is támaszkodott. Kubinyi hamar felhívta magára a figyelmet, mert a Bars vármegye főispánjával szembehelyezkedő Balogh János követársa mellé állt a diétán. (Balogh 1835. június 22-én Wesselényi Miklós mellett szólt, a szatmári közgyűlésen elmondott szavait idézte, mely miatt a személynök ellene hűtlenségi pert indított.) Kubinyi az adómegajánlási vitában a nép nyomorára hívta fel a figyelmet, a nagy létszámú császári hadseregben, annak fenntartási költségeinek nagyságában és a magyar katonák külföldi állomásoztatásában látta a bajok fő okát. Jelentős szerepe volt Kubinyinek abban, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum végre telekhez juthatott és az épület felépítésére félmillió forintot megszavazott az országgyűlés.

A diéta berekesztése után Kubinyi Ferenc hazatért és mivel Nógrád megyében az ellenzék 1836. július 20-án megnyerte a tisztújítást, Kubinyi főszolgabíró lett. (1839-ben újraválasztották, noha a követválasztáson alulmaradt a kormánypárti jelölttel szemben.) Feleségével, Gyürky Franciskával számos helyi karitatív akciót kezdeményezett, kaszinót, kisdédóvót, könyvtárat alapítottak Losoncon. Az MTA 1841-ben levelező tagjává választotta, elsősorban őslénytani kutatásaiért.

Az 1843. május 18-án megnyílt pozsonyi diétára ismét képviselőként utazhatott. Az 1847/1848-as országgyűlésbe viszont előbb nem választották be, de mivel az 1848-as forradalom után Károlyi János lemondott, helyére Kubinyit delegálta a vármegye. A Balassagyarmaton 1848. március 24-én tartott választáson nem jelentéktelen segítséget nyújtott neki Madách Imre és köre. Egyúttal a 300 fős nemzetőrség parancsnoka is lett. Március 31-én érkezett meg Pozsonyba, még részt vett az áprilisi sarkalatos törvények megszavazásában.

Ezt követően hazatért: az első népképviseleti országgyűlésre ismét jelölték és meg is választották 1848 júniusában Losoncon. A képviselőházban tekintélyt szerzett, előbb a válaszfelirati, majd a kérvényi bizottság tagja, illetve a költségvetést tárgyaló számvizsgáló bizottság elnöke lett. Az országgyűlést 1849 januárjában Debrecenbe is követte, állásfoglalásai inkább a Békepártot erősítették. Így ellenezte a Függetlenségi Nyilatkozat kiadását az 1849. április 13-i zárt ülésen. (Valóban elhibázott és taktikátlan lépés volt.)

A világosi fegyverletétel után Kubinyi egy ideig bujdosott, de tartózkodási helye ismert lett és 1850 januárjában rendőrségi vizsgálat indult ellene. A pesti cs. és kir.

hadbíróóság halálos ítéletet és teljes vagyonekbezártást mondott ki reá, melyet az uralkodó 3 évi várfogságra enyhített. A budai börtönből 1852-ben szabadult ki, Losoncra nem kívánt hazatérni (az orosz csapatok a várost 1849. augusztus 7-én feldúlták, értékes gyűjteménye is a gyújtogatás áldozata lett a házában.) Ezután inkább Pesten, Pest megyei birtokán Tázlárán és Vidéfalván élt. 1858-ban az MTA tiszteleti tagjává választotta, a matematikai és természettudományi bizottság elnöke volt 1870-ig. 1861-ben ismét vállalt politikai szerepet, a losonci választókerület képviselőjeként a Határozati Párt híve lett. Az 1865-ös országgyűlési választáson viszont alulmaradt gróf Czebrián Lászlóval szemben.

Érdekes adalék Kubinyi Ferenc politikai pályaképéhez, hogy 1862-ben a neves paptudóssal, Ipolyi Arnolddal és Henszlmann Imrével Törökországba, Isztambulba utazott, ahol az ott őrzött Corvinákat tekintették meg. Kubinyi néhány példányt megvásárolt és a MTA könyvtárának adományozta.

Az 1865-ös országgyűlési választás ügyében a képviselőházban a III. igazoló osztály 14 szóval 11 ellenében úgy foglalt állást, hogy kivizsgálhatja a losonci szavazást, de nem vette figyelembe azokat a panaszpontokat, melyek „az ideiglenes megyei hivatalnokok befolyása s a hatósági nyomás ellen hozatnak fel”. Ezeket a nyertes párt ellenadatokkal cáfolta meg, „számos községbeli, s hiteles alakban kiállított bizonyítványok” tanúsítják ezt – áll a jelentésben. A bizottság azt is kimondta, hogy nem tartja értékelhetőnek a „kérvényezők panaszainak a vesztegetéseket illető részét, amennyiben az előadottakban semmi által sincs bizonyítva, hogy ezen panaszolt, s eléggé nem rosszallható lélekvasárlásokban maga gr. Czebrián László vett volna részt, avagy párthívei az ő tudtával és hozzájárulásával vitték volna azokat végbe”.

A vizsgálatot Szmrecsányi Dárius képviselő kellő alapossággal folytatta le a helyszínen. 1866. március 26-án kelt, Losoncról keltezett levelében megemlítette, hogy a panaszosok megbízottja és gr. Czebrián László képviselő érdekében a házhoz folyamadó gr. Forgács Jenő, akit érkezéséről előre értesített, tanúkat állítottak: a panaszosok közül 80 személyt, a bepanaszoltak oldaláról kb. 100 tanút hallgatott ki. Szmrecsányi a kihallgatásokat nyilvánosan folytatta le, úgy vélte e módszerrel lehet „a mindekkoráig tapasztalható ingerültségnek és izgatottságnak megszüntére hatni..., ha a pártok a vizsgálat folyamának részrehajlatlanságáról önmagok győződnek meg.” A vizsgálóbiztos figyelme a pénzzel való vesztegetésre is kiterjedt. A két fél tanúvallomásaiból az tűnt ki, hogy a kortesek követték el a cselekményt, a képviselő maga nem. Csupán egy Czebrián-párti tanú vallotta, hogy Szilasy Ferenc a képviselő jelenlétében a daróci bírónak húsz forintot adott italvétetre. Az állandó igazolási bizottság ezt sem róttá a képviselő terhére, a III. igazoló osztályhoz hasonlóan csak azt állapította meg, hogy „sehol sincs a tanúk által bizonyítva, hogy ezen fizetéseket a megválasztott képviselő tudomásával vagy annak meghatalmázása folytán tették volna.”

Királyi Pál, az ügy előadója a képviselőház 1866. április 23-i ülésén, amikor felolvasta az állandó igazolóbizottság jelentését, mely tartalmazta Szmrecsányi Dárius vizsgálatát, igen nagy vihart kavart. A bizottság Czebriánt igazolt képviselőnek javasolta, a költségvetési bizottság a vesztest, Kubinyi Ferencet a vizsgálati költségek megtérítésére utasította.

Erre felállt Prónay József képviselő és követelte, hogy olvassák fel azokat az okmányokat, melyekből meg lehet ítélni, „vajon ezen ügyben gyakoroltatott-e

hivatalos nyomás vagy nem”. Megelégszik 14 irat felolvasásával. Erre Vietorisz János rálicitált, ő az ügy tisztázására az összes irományok felolvasását kérte. Királyi Pál és gr. Ráday László jegyző erre elkezdte felolvasni az iratokat, mire olyan zaj támadt, hogy Vietorisz kijelentette, eláll az irományok további felolvastatásától, ha mások is követik példáját. Végül Huszár István is ráállt, hogy tekintsenek el a további iratismertetéstől.

Ezután az elnök elrendelte az ügy érdemi tárgyalását. Prónay Pál kijelentette, a meghallgatott 75 tanúvallomás számára azt bizonyítja, hogy „itt nem egyes tisztviselők, hanem úgyszólván egy egész járásnak beavatkozása és nyomása fejtetett ki”. Megvádolta a főbíró, a két szolgabíró, a három esküdtet, az útbiztost, a csendbiztost és a pandúrokat. Idézte a 21. tanúként meghallgatott polichnói lelkészt, aki azt vallotta, Vitális főszolgabíró elrendelte, hogy a bíróval együtt a lelkész írja össze a választókat, és a listát neki jutassák el. Arra is felszólítást kapott, hogy Czebrián Lászlónál tegyen tisztelgő látogatást. Prónay kiemelte, hogy a 23. tanú vallomása szerint, Forgách gróf főispán hatalmával fenyegetőzött a főszolgabíró. Beliczay mérnök viszont Buttler szolgabíró említette Lentováról, aki „a hivatalosan egybe parancsolt választókat Czebrián részére csábítgatta”. Kijelentette, hogy olyan országgyűlési követ kell, aki „minden áron ki akar békülni”. (Ez a kormánnyal való kiegyezés szándékát takarta.) Két tanú azt igazolta, hogy Buttler szolgabíró a malombér hátralékuk miatt beidézte őket, s Czebrián pártjára kívánta állítani a bérlőket, akik ezt megtagadták, erre a malombérletüket felmondta. Vatay Lajos földbirtokos azt vallotta, hogy Szudy főszolgabíró Darócon a főispánra hivatkozva befolyásolta a választókat, azzal nyerte meg őket, hogy beígérte, a község által bérelt rét hasznobéri hátralékának rendezésében segíteni fog. A hatósági presszionálásban nem mindennapi fortéllyal élt Velding Péter útbiztos, aki egyrészt az 1848. és 1861. évi követeket „vészhozóknak” titulálta (Kubinyi Ferenc képviselő volt), majd Udornya község előljáróságát fenyegette meg „útkihasítással”, Lónyabányán pedig azt közölte, hogy a vetéseken fogja keresztül vezetetni az utat. Sülye község választóinak kijelentette, ha Kubinyire szavaznak, akkor a közmunkát lakóhelyüktől távol kötelesek leszolgálni, ha ellenben Czebriánra szavaznak, a közmunkát pénzzel megválthatják. A 30. tanúvallomás szerint Goldberger esküdt a választókat Turopolyán már a választás előtti napon „pandúrokkal hajtatta össze”. A csendbiztos viselt dolgaival fejezte be a tanúvallomások kivonatos ismertetését Prónay József képviselő. Ezekre az eseményekre ráillik az ősi latin közmondás: „Rustica natura sua tenet jura: és ökleikkel is igyekeztek a választókat capacitálni” – fejezte be hatásos beszédét. Javasolta a mandátum megsemmisítését.

Ezután Huszár István képviselő kért szót, aki ezzel ellentétesen vélekedett. Czebrián gróf nem vett részt a választási sárdobálásban, ezen a napon, Sülyén volt a választási bizottság elnöke.

Ezután kért szót Sebestény László (Aranyosmarót, 1814. július 13. – Budapest, 1882. május 20.), a Pozsony vármegyei galántai választókerület nagy tekintélyű, 1848-as országgyűlési képviselője. Elvi jellegű állásfoglalásával bebizonyította, hogy a napi politikán felülemelkedni képes. A főtisztelendő-képviselő így szólt: „A tisztviselők beavatkozását a választásoknál nem csak akkor nem helyeslem, ha az ideiglenes hivatalnokok követik el, hanem akkor sem, ha az alkotmányos tisztviselők követnék el.” A felolvasott tanúvallomások szerint bizonyos esküdtek már a képviselőjelöltek

fellépése előtt elmozdítottak állásaikból stb., ezért „még az alfája sincs bizonyítva a vesztegetési vádnak. Jogpolitikailag az a lényeg, hogy „a vesztegetésnél nem azt kell bizonyítani, hogy valaki pénzt osztogatott, hanem azt, hogy ezen osztogató maga az illető követjelölt megbízottja volt, különben meg lehet buktatni minden követjelöltet.” Ezért támogatja a parlamenti bizottság javaslatát, a mandátum törvényes igazolását.

Szavazásra még mindig nem került sor, mert hiába kiáltották többen, hogy „Szavazzunk!” – tanúsítja a hiteles jegyzőkönyv – Kudlik István követelte – hivatkozva a Hárszabály 42. pontjára –, hogy a bizottsági jelentést támogatók és ellenzők felváltva kapjanak szót. Erre meg kellett kérdeznie Tóth Vilmos jegyzőnek, nyilatkozzanak a felszólalásra előzetesen jelentkezett képviselők, hogy támogatják-e ezen a javaslatot vagy sem? A kérdések és feleletek elhangzása után ismét fellángolt a vita.

Figyelemre méltó Justh József magyarázata, aki a „hatósági nyomás” fogalmát definiálta. Szerinte: „a nyomást oly hatásnak tartom, mely által akár egyének, akár társaságok, akár a sajtó (a korszellemet is ide lehetne sorolni) az egyénekre oly szellemi hatást gyakorolnak, hogy azok, a hatás által meggyőződésükben megintgatva, nem cselekszik azt, mit különben meggyőződésük szerint tettek volna”. Ettől eltérő a pszichikai nyomás, ez utóbbi bíróság előtt mérlegelendő körülmény. A törvényhozás viszont politikai testület, tehát e szempontból kell megítélni a nógrádi esetet. Több hasonló esetből levont következtetése, hogy „a hivatalnok azért, mert hivatalnok, még polgári jogát nem veszítette el és bizonyos korlátok között még véleményét is terjesztheti..., oda szavazhat, ahová neki tetszik”. Hosszú bírói gyakorlatára hivatkozva konkrétan sorra vette a tanúvallomásokat. A tiszteletbeli esküdtek nem nevezhetők tisztviselőknek, mert a főispán megszüntette állásukat még a választás előtt. Nevetséges az útkaparót tisztviselőnek nevezni – mondotta –, az okmányokból láttuk, „midőn egy kissé hevesen beszélt, jól elverték” a haszon-talan, iszákos embert. A pandúrok a központi választási bizottság parancsa következtében jelentek meg a helységekből, annak határozatait és végzéseit kézbesítették, se nem tisztviselők, se nem hivatalnokok, erkölcsi nyomást nem „képesek gyakorolni”. (Ez persze csak részben volt igaz.) Ezek után nem meglepő, hogy a képviselő Czebrián igazolása mellett volt.

Geduly Lajos ezzel szemben különös érvelés nélkül, a választás megsemmisítését javasolta. Őt követte Zsámbokréthy József. Latinos stílusban kezdte beszédét: „Amicus Plato, amicus Aristoteles, sed magis amica veritas. Szeretem én gr. Czebrián urat, szeretem, sőt nagyon is tisztelem Kubinyi Ferenc urat, de legjobban szeretem az igazságot.” Ezért számára zsinórmértékül az szolgál, volt-e valóságos többsége Czebriánnak, valamint a választók akadályozva voltak-e a választás során? A többség jegyzőkönyvileg bizonyította, az „ijesztgetések és hivatalos nyomás” pedig nincsen kellően bizonyítva, ezért támogatta a mandátum igazolását.

Ezt követően a radikális Patay István képviselő kért szót, aki 1848-ban Pest katonai térparancsnoka, mérnökkari ezredes volt és hívatásos katonatiszt. Az egri Csiky Sándor jó barátja, a későbbi Szélsőbal Párt alapító hét vezérének egyike. (1861-ben került be először a parlamentbe, mint Debrecen országgyűlési képviselője.) Czebrián grófot „nem ismerem” – kezdte felkorbácsolni a hangulatot, derűtséget okozva, „csak hallottam, hogy volt osztrák tiszt.” Beszédét így folytatta: „Ebben a

minőségben (Nagy zaj. Rendre! Nem ide tartozik!) miket követett el, az nem tartozik ide, hanem, hogy a haza oltárához egy árva szóval, tettel sem járult, azt igazolni nem tudom." Ekkor az ülésvezető elnök kénytelen volt csengetni a bekiabálások miatt. Patay ezután nyíltan Kubinyi Ferenc mellé állt, aki „teljes életét a hazának szentelé”. Vármegyéjének követe volt 1832 óta, 1848-ban és 1861-ben is „közmegelegeléssel” képviselte választóit. Patay szerint a választáskor „a vesztegetés bebizonyult”, elismeri, hogy nem maga Czebrián tette, ő „mások által vesztegetett.” Szerencsétlen melléfogás volt Patay beszédének az a része, amelyben a vallás ügyét hozta szóba, és példaként említette, hogy „egy főtisztelendő úr még a születendő kisdéd keresztelését is megtagadta, előre mondván: Eredjete keresztelni a Kubinyistákhoz, ti hitetlenek, térjete vissza hitetekhez”. (E történeti példák is mutatják, hogy II. János Pál pápa dekrétumában, melyben a katolikus papoknak politikai szerepvállalást, képviselői tisztség betöltését megtiltotta, sok negatív következménytől óvta meg az 1980-as évektől az anyaszentegyházat. Ugyanakkor azt is el kell ismerni, hogy igen kiváló papképviselek dolgoztak a törvényhozásban a múlt században is, akik kellő mértéktartást tudtak tartani. Az imént említett Sebestény László főtisztelendő úr élete és iménti felszólalása is erre példa!) Patay a szavazás megsemmisítését javasolta.

A hozzászólók sorából idézzük még Halász Boldizsár szavait, aki Huszár István és Sebestény László képviselő urakat név szerint is megemlítette, vitatkozva velük: „Czebrián részén voltak pedig a hivatalos tekintélyt, mint Brennus a maga kardját, vetették a mérlegbe, ahová már különben is egy igen hatalmas súly, a pénzzel való működés is alkalmazva volt.” Beszédét így folytatta: „Sebestény képviselőtársam a tisztviselők nyomásának némi kimentésére még felhozta, hogy a főispán úr is annyira nem akarta, hogy a tisztviselők a választásba befolyjanak (mire különben is, ha jól tudom, felső helyről volt utasítva), hogy e végből három esküdtet hivatalától függesztett fel.” Ez igaz, de utólag visszahelyezte őket tisztükbe, közülük egy személyt szolgabírónak léptetett elő. Kéri a választás megsemmisítését. A daróci esetre hivatkozva vélte megállapíthatónak, hogy a képviselő tudtával történt a vesztegetés (a bíró italra 20 forintot adott), a ház többsége azonban a bizottság álláspontját tette magáévá.

A vita már kezdett ellaposodni, amikor Mocsáry Lajos, Borsod megyei földbirtokos kért szót. Rá oly benyomást tett a vita, mintha azt a közkeletű véleményt igazolná, hogy a „szabad népeknek eredendő bűne a hálátlanság”. E meghökkentő kijelentés azzal indokolta, hogy a provizórikus hatalom hivatalnokainak „igen gyűlöletes befolyása és beavatkozása” került megemlítésre, de ő, mint bíró átvizsgálván részrehajlás nélkül az iratokat, megállapítja, hogy az érvek „nem ütnek meg a kellő mértéket arra nézve, hogy e választás megsemmisítessék.”

Természetesen a következő hozzászóló, Dessewffy Ottó ezzel ellentétesen foglalt állást: azt azért megemlítette, hogy a központi választási bizottság a fegyveres erő alkalmazását csak utolsó gyűlései egyikében vette igénybe, „midőn látta, hogy az ingerültség némely választókerületben igen magas fokra emelkedett és a személybátorságot veszélyeztettnak lehetett tartani”.

Dedinszky József következett; felszólalása azért érdekes, mert ő a parlamenti munkában jelentős jártassággal rendelkezett, több bizottsági előterjesztés előadója volt (pl. Sebestény Lászlónak a galántai választókerületben szerzett mandátumának

megsemmisítését 1866. januárjában ő terjesztette elő). A hatalom felé most lojalitásának adott hangot, amikor kijelentette, a két utolsó választás (1861. és 1865.) bizonyítja, hogy „a kormány mindkét esetben tartózkodása által arra adott alkalmat, hogy a választások a közvélemény tiszta kifejezését mutassák elő. Sőt maga azon körülmény, hogy az országgyűlés szótárában mely pedig elég bő, mai napig sincs e fogalom kifejezésére magyar szavunk, s kénytelenek vagyunk a pressiót használni, mutatja, hogy a választásoknál, országszerte és általánosan értve, nem sok bajunk volt vele”. Dedinszky a Sebestény-ügyben való eljárásával nem éppen ezt bizonyította (igaz, ott valóban volt verekedés is), s ezt talán érezvén, úgy bújta ki a konkrét állásfoglalás alól, hogy Kende Kanut képviselőtársát idézte, akinek „vizsgálati esete megmutatta, hol 30–40 ember ugyanazon tények fölött ellenkezőkép tanúskodott.”

Az érvek és ellenérvek annyira kezdtek összecsapni, hogy Rudnyánszky Flórián Patay Istvánhoz fordult, kijelentve, „azt veti szemére Czebrián grófnak, hogy cs. kir. katonatiszt volt, ki kell jelentenem, hogy nagy emberünk, nagy magyarunk, a dicső emlékezetű Széchenyi István szintén cs. katonatiszt volt”. (Azt persze elfelejtette hozzátenni, hogy 1848 előtt önálló nemzeti haderő nem létezhetett, hol szolgált volna a magyar.) Tisza Kálmán, a későbbi Balközép Párt vezére szintén a mandátum megsemmisítését támogatta. Végül Dimitrievics Milos jegyző az írásban jelentkezőket megkérdezte, elállnak-e a felszólalástól, mindenki igent mondott, még az egri Csiky Sándor is, őt pedig ritkán lehetett lebeszélni. Valójában a vita megmutatta, a vizsgálati vallomásokból szinte mindenki azt olvasta ki, ami neki tetszett, elvi értékű állásfoglalásra alig került sor.

Ezután az elnök feltette szavazásra a mandátumvizsgáló bizottság állásfoglalását. A támogatókat felkérte, hogy álljanak fel igenlő szavazatuk kifejezésére, majd a nemmel szavazókat kérte ugyanerre. Oly zavar és bekiabálások történtek, hogy megismételte a szavazást. A látható többség nem egyértelmű volt, ezért korrekten közölte, mivel „tökéletes megnyugvással ki nem mondhatván a határozatot”, elrendelem a golyókkal történő szavazást.

Tóth Vilmos jegyző név szerint szólította a képviselőket, a bizottság véleményét támogatók az „Igen” oldalra, a „Nem”-mel szavazók a másik oldalra vetették a golyót. Ezután gróf Ráday László jegyző elvégezte a számolást, és az elnöklő Szentiványi Károly kihirdette: „Czebrián László gr. igazolt képviselőnek mondatik ki, miután 126 mellette szavazott, 121 ellenében.”

A győztes és vesztes képviselő utóéletéhez még hozzátartozik, hogy Czebrián László még hosszú aktív pályafutás után 1901. október 11-én, Budapesten hunyt el. Kubinyi Ferencet 1874. március 28-án szülőfalujában érte a halál.